

การดูแลผู้สูงอายุ : สถานการณ์ และคุณภาพชีวิต

สุภาภรณ์ สุดหนองบัว

การดูแลผู้สูงอายุ : สภานการณ์ และคุณภาพชีวิต

การดูแลผู้สูงอายุ : สถานการณ์ และคุณภาพชีวิต

สุภากรณ์ สุดหนองบัว

 สำนักพิมพ์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

2564

250.-

สุภาภรณ์ สุตหนองบัว

การดูแลผู้สูงอายุ : สถานการณ์และคุณภาพชีวิต / สุภาภรณ์ สุตหนองบัว

1. ผู้สูงอายุ -- การดูแล. 2. ผู้สูงอายุ -- สุขภาพและอนามัย.

613.0438

ISBN 978-974-03-3999-1

สพจ. 2462

assคณค่าวิชาการ สู้สังคม
Knowledge to All
www.cupress.chula.ac.th

สิทธิในการผลิตและพิมพ์หนังสือเล่มนี้เป็นของสำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยแต่ผู้เดียว

การผลิตและการลอกเลียนหนังสือเล่มนี้ไม่ว่ารูปแบบใดทั้งสิ้น

ต้องได้รับอนุญาตเป็นลายลักษณ์อักษรจากสำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

จัดพิมพ์โดย สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พิมพ์ครั้งที่ 1 จำนวน 1,000 เล่ม พ.ศ. 2564

ผู้จัดจำหน่าย ศูนย์หนังสือแห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ถนนพญาไท เขตปทุมวัน กรุงเทพฯ 10330

สาขา ศาลาพระเกี้ยว โทร. 0-2218-7000-3 โทรสาร 0-2255-4441

สยามสแควร์ โทร. 0-2218-9881-2 โทรสาร 0-2254-9495

ม.นเรศวร จ.พิษณุโลก โทร. 0-5526-0162-4 โทรสาร 0-5526-0165

ม.เทคโนโลยีสุรนารี จ.นครราชสีมา โทร. 0-4421-6131-4 โทรสาร 0-4421-6135

ม.บูรพา จ.ชลบุรี โทร. 0-3839-4855-9 โทรสาร 0-3839-3239

โรงเรียนนายร้อย จปร. จ.นครนายก โทร. 0-3739-3023 โทรสาร 0-3739-3023

ม.พะเยา จ.พะเยา โทร. 0-5446-6799-800 โทรสาร 0-5446-6798

จัตุรัสจามจุรี (CHAMCHURI SQUARE) ชั้น 4 โทร. 0-2160-5301-2 โทรสาร 0-2160-5304

หัวหมาก โทร. 0-2374-1378 โทรสาร 0-2374-1377

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลอีสาน จ.นครราชสีมา โทร. 0-4492-2662-3

โทรสาร 0-4492-2664

Call Center (จัดส่งทั่วประเทศ) โทร. 0-2255-4433 <http://www.chulabook.com>

และเครือข่ายฯ

ร้านค้าติดต่อ แผนกขายส่ง สาขาหัวหมาก โทร. 0-2374-1375-6 โทรสาร 0-2374-1375

กองบรรณาธิการ : นิตยา ฤกษ์ถนอม

ออกแบบปกและรูปเล่ม : สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พิมพ์ที่ สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย [CUB6311-012] โทร. 0-2218-3562-3 โทรสาร 0-2218-3547

www.cupress.chula.ac.th

คำนำ

สุขภาวะของผู้สูงอายุมีความแตกต่างจากสุขภาพของประชากรวัยอื่น ทั้งนี้เนื่องจากสุขภาพกายของผู้สูงอายุที่กำลังเสื่อมถอย รวมถึงการที่ต้องเผชิญกับความเจ็บป่วยและความตายที่กำลังคืบคลานเข้ามาในชีวิตอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ และสุขภาวะของผู้สูงอายุมีความสัมพันธ์กับคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุ คุณภาพชีวิตผู้สูงอายุเป็นสิ่งที่ประเมินการอยู่ดีมีสุขของผู้สูงอายุ ในภาวะปัจจุบันที่จำนวนประชากรผู้สูงอายุเพิ่มขึ้นในทุกปีอันเนื่องจากความเจริญก้าวหน้าทางการแพทย์และการสาธารณสุข ประกอบกับนโยบายของรัฐบาลที่ให้ความสำคัญในการดูแลประชากรกลุ่มนี้ โดยเฉพาะนโยบายไทยแลนด์ 4.0 ที่รัฐบาลให้ความสำคัญกับกลุ่มผู้สูงอายุ รวมถึงการที่รัฐบาลพยายามตอบสนองต่อความต้องการผู้สูงอายุให้ครบทุกมิติ

หนังสือเล่มนี้ได้นำเสนอประเด็นทั้งในระดับโลกและระดับประเทศ โดยเฉพาะคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุตามหลักการขององค์การอนามัยโลก ซึ่งเป็นแบบประเมินที่ผู้เขียนได้รับอนุญาตจาก Prof. Mick Power ซึ่งเป็นผู้สร้างแบบประเมินนี้ให้กับองค์การอนามัยโลก ในการใช้แบบประเมินนี้โดยผู้เขียนได้นำแบบประเมินนี้มาแปลเป็นภาษาไทยโดยกระบวนการ Back translation จากนั้นนำมาทำ pilot study และนำมาใช้ในประเทศไทยเป็นครั้งแรกอย่างเป็นทางการใน พ.ศ. 2550

ผู้เขียนได้อาศัยประสบการณ์ทั้งจากการศึกษาในต่างประเทศและแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับนักวิจัยชาวต่างชาติในการวิจัยเกี่ยวกับสุขภาพผู้สูงอายุ ซึ่งเป็นประเด็นที่สำคัญในภาวะปัจจุบันนี้ ประกอบกับผู้เขียนได้มีประสบการณ์ในการอาศัยอยู่กับครอบครัวผู้สูงอายุชาวนิวซีแลนด์ จึงทำให้มีความเข้าใจในความแตกต่างของรูปแบบการดูแลผู้สูงอายุชาวตะวันตกและชาวเอเชียพอสมควร

หนังสือเล่มนี้จึงเหมาะกับ ผู้สนใจ นิสิต นักศึกษา นักวิจัย นักวิชาการ นักสาธารณสุข ตลอดจนถึงบุคลากรทางการแพทย์ ที่สนใจในการศึกษาการดูแลด้านสุขภาพผู้สูงอายุ และการประเมินคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุตามหลักองค์การอนามัยโลก (World Health Organization Quality Of Life – Old หรือ WHOQOL-OLD)

ผู้เขียนหวังเป็นอย่างยิ่งว่า หนังสือเล่มนี้จะเป็นประโยชน์อย่างยิ่งในการดูแลผู้สูงอายุในทุกมิติ ซึ่งครอบคลุมทั้งในระดับครอบครัว ชุมชน และระดับประเทศ ทั้งนี้เพื่อให้เกิดการพัฒนาแบบการดูแลผู้สูงอายุที่เหมาะสมกับสภาวะปัจจุบัน และเพื่อเป็นการเตรียมความพร้อมในการรับมือกับปัญหาผู้สูงอายุอันอาจเกิดขึ้นในอนาคตอันใกล้ต่อไป

สุภาภรณ์ สุตหนองบัว

มกราคม 2564

สารบัญ

หน้า

คำนำ

สารบัญ

สารบัญรูปภาพ

สารบัญตาราง

บทที่ 1 สถานการณ์ของจำนวนผู้สูงอายุทั้งในระดับโลกและระดับประเทศ	1
ขนาดประชากรและโครงสร้างของผู้สูงอายุในระดับโลก	2
ขนาดประชากรและโครงสร้างของผู้สูงอายุในระดับประเทศ	6
แนวโน้มสภาวะสุขภาพและรูปแบบชีวิตของผู้สูงอายุ	13
การเพิ่มขึ้นของประชากรสูงอายุกับผลกระทบทางเศรษฐกิจและสังคม	18
กฎหมายสำคัญที่เกี่ยวกับผู้สูงอายุ	29
บรรณานุกรม	37
บทที่ 2 ความหมายและความสำคัญของการดูแลผู้สูงอายุ	41
ความหมายของผู้สูงอายุ	43
การแบ่งกลุ่มผู้สูงอายุในการดูแล	44
การเปลี่ยนแปลงในผู้สูงอายุ	46
ความสำคัญในการดูแลผู้สูงอายุ	51
บรรณานุกรม	57
บทที่ 3 รูปแบบการดูแลผู้สูงอายุของชาติตะวันตกและเอเชีย	59
ปัญหาที่พบในผู้สูงอายุในกลุ่มประเทศตะวันตกและเอเชีย	59
รูปแบบการดูแลผู้สูงอายุชาติตะวันตก	63
รูปแบบการดูแลผู้สูงอายุชาติเอเชีย	65
บรรณานุกรม	68

	หน้า
บทที่ 4 คุณภาพชีวิตผู้สูงอายุ	71
ความหมายของคุณภาพชีวิต	71
ความสำคัญของคุณภาพชีวิต	73
องค์ประกอบคุณภาพชีวิต	73
คุณภาพชีวิตตามหลักองค์การอนามัยโลก	75
คุณภาพชีวิตผู้สูงอายุตามหลักองค์การอนามัยโลก (WHOQOL-OLD)	77
วิธีการประเมินคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุตามหลักองค์การอนามัยโลก (WHOQOL-OLD)	82
เครื่องมือและเกณฑ์ในการประเมินคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุตามหลักองค์การอนามัยโลก (WHOQOL-OLD)	83
บรรณานุกรม	87
บทที่ 5 การปรับตัวของผู้สูงอายุต่อการเปลี่ยนแปลงทางสังคม	93
การปรับตัว	94
การเตรียมตัวเป็นผู้สูงอายุ	94
การปรับตัวให้เข้ากับสถานะที่ไม่ต้องทำงานและมีรายได้ลดลง	98
การเปลี่ยนแปลงทางสังคมในยุคดิจิทัล	99
บรรณานุกรม	104
บทที่ 6 การจัดที่อยู่อาศัยของผู้สูงอายุ	107
สภาพแวดล้อมในวัยผู้สูงอายุ	108
การจัดสิ่งแวดลอมที่เอื้อต่อสุขภาพผู้สูงอายุ	109
หลักการจัดสภาพแวดล้อมภายในบ้านสำหรับผู้สูงอายุ	110
หน่วยงานที่มีบทบาทในการดูแลที่พักอาศัยของผู้สูงอายุ	115
บรรณานุกรม	123
บทที่ 7 ผลกระทบของการย้ายถิ่นของบุตรต่อความรู้สึกของพ่อแม่ที่สูงอายุ	125
สถานการณ์การย้ายถิ่นของบุตร	126
ผลกระทบของการย้ายถิ่นของบุตรต่อความรู้สึกของพ่อแม่สูงอายุ	127

	หน้า
ผลกระทบของการย้ายถิ่นของบุตรต่อคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุ	133
แนวทางการแก้ไขปัญหาจากผลกระทบการย้ายถิ่นของบุตร	137
บรรณานุกรม	139
บทที่ 8 แรงสนับสนุนทางสังคมในผู้สูงอายุ	143
แหล่งของแรงสนับสนุนทางสังคม	143
ชนิดของแรงสนับสนุนทางสังคม	145
บทบาทของภาคส่วนในการให้แรงสนับสนุนทางสังคมแก่ผู้สูงอายุ	150
บรรณานุกรม	154
บทที่ 9 ความต้องการและความคาดหวังของผู้สูงอายุ	158
ความต้องการของผู้สูงอายุ	158
ความคาดหวังของผู้สูงอายุ	161
ความสุขในผู้สูงอายุ	164
ความสุข 5 มิติ เพื่อส่งเสริมสุขภาพและป้องกันโรคในผู้สูงอายุ	168
การสร้างความสุขในผู้สูงอายุ	169
บทบาทผู้สูงอายุในการอยู่กับครอบครัวอย่างมีความสุข	172
บรรณานุกรม	174
บทที่ 10 ภาวะเศรษฐกิจในผู้สูงอายุและการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุในประเทศไทย	177
การทำงานของผู้สูงอายุในประเทศไทย	172
การเป็นสังคมสูงวัยต่อการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม	180
ปัญหาทางเศรษฐกิจของผู้สูงอายุ	182
แนวทางแก้ปัญหาทางเศรษฐกิจของผู้สูงอายุ	185
การจัดสวัสดิการผู้สูงอายุในประเทศไทย	187
การจัดบริการสุขภาพในสถานบริการสุขภาพเพื่อส่งเสริมความสุขในผู้สูงอายุ	190
- หลักการบริการสุขภาพเพื่อส่งเสริมความสุขในผู้สูงอายุ	190
- หลักการในการจัดสถานบริการสุขภาพสำหรับผู้สูงอายุ	192

	หน้า
- รูปแบบประเภทสถานบริการสุขภาพสำหรับผู้สูงอายุ	195
- สถานบริการสุขภาพสำหรับผู้สูงอายุในประเทศไทย	198
- แนวทางที่รัฐควรดำเนินการเพื่อการจัดบริการสุขภาพในสถานบริการสุขภาพในการส่งเสริมความสุขในผู้สูงอายุ	202
บรรณานุกรม	204
ภาคผนวก ก	207
ประวัติผู้เขียน	213

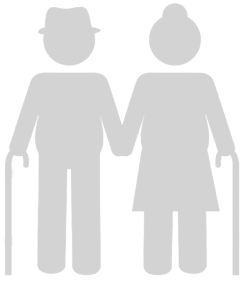
สารบัญรูปภาพ

		หน้า
รูปภาพที่ 1.1	กราฟเปรียบเทียบจำนวนประชากรผู้สูงอายุกลุ่มอายุ 60-79 ปี และ 80 ปี ขึ้นไป ใน ค.ศ. 1980 2017 2030 และ 2050	5
รูปภาพที่ 1.2	กราฟเปรียบเทียบจำนวนประชากรผู้สูงอายุกลุ่มอายุ 60-79 ปี และ 80 ปี ขึ้นไป แยกตามทวีปต่าง ในโลก	5
รูปภาพที่ 1.3	กราฟเปรียบเทียบจำนวนประชากรผู้สูงอายุกลุ่มอายุ 60-79 ปี และ 80 ปี ขึ้นไป แยกตามรายได้ของประเทศต่าง ในโลก	6
รูปภาพที่ 1.4	พีระมิดประชากรไทยเปลี่ยนรูปไป	7
รูปภาพที่ 1.5	ปิระมิดประชากรไทย พ.ศ. 2559	8
รูปภาพที่ 1.6	ดัชนีการสูงวัยของประชากรไทย	10
รูปภาพที่ 1.7	การคาดการณ์ การเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุอย่างสมบูรณ์ ใน พ.ศ. 2564	10
รูปภาพที่ 1.8	การคาดการณ์ การเข้าสู่การเป็นผู้สูงอายุของประชากรรุ่นเกิดล้าน	11
รูปภาพที่ 1.9	การคาดประมาณประชากรของประเทศไทย พ.ศ. 2553-2580	11
รูปภาพที่ 1.10	ขนาดครัวเรือนของประชากรไทย	15
รูปภาพที่ 1.11	ร้อยละของผู้สูงอายุที่อยู่ตามลำพัง (แบ่งตามเขต)	16
รูปภาพที่ 1.12	ร้อยละของผู้สูงอายุที่อยู่ตามลำพัง (พ.ศ. 2545-2557)	17
รูปภาพที่ 1.13	ร้อยละของผู้สูงอายุที่มีรายได้ต่ำกว่าเส้นความยากจน	20
รูปภาพที่ 1.14	อัตราส่วนร้อยละของแหล่งรายได้หลักของผู้สูงอายุ พ.ศ. 2554	21
รูปภาพที่ 1.15	ร้อยละของแหล่งรายได้ผู้สูงอายุ ตั้งแต่ พ.ศ. 2550-2557	21

		หน้า
รูปภาพที่ 1.16	ร้อยละของการทำงานในผู้สูงอายุ ตั้งแต่ พ.ศ. 2543-2557	22
รูปภาพที่ 1.17	กราฟแท่งแสดงสัดส่วนของผู้สูงอายุที่ได้รับการดูแลในการดำรงชีวิตประจำวัน แยกตามผู้ดูแล	24
รูปภาพ 1.18	เปรียบเทียบจำนวนประชากรรุ่นอายุ 15-19 ปีและรุ่นอายุ 55-59 ปี	25
รูปภาพ 10.1	รูปแบบการให้บริการที่พักและสถานบริการสุขภาพผู้สูงอายุ จำแนกตามกลุ่มรายได้ผู้สูงอายุ	201

สารบัญตาราง

		หน้า
ตารางที่ 1.1	ตารางแสดงจำนวนผู้สูงอายุทั่วโลกโดยแบ่งตามการพัฒนาของประเทศ ทวีปและรายได้	3
ตารางที่ 1.2	จำนวนประชากรและการคาดประมาณประชากร พ.ศ. 2540- 2563	7
ตารางที่ 1.3	จำนวน และอัตราส่วนร้อยละของประชากรวัยเด็กวัยแรงงาน และวัยสูงอายุ พ.ศ. 2513 2533 2553 2573 และ 2583	9
ตารางที่ 1.4	ตารางแสดงจำนวนประชากรสูงอายุ ใน พ.ศ. 2553 และ พ.ศ. 2559 ประมาณการณ์จำนวนประชากรสูงอายุใน พ.ศ. 2580	12
ตารางที่ 1.5	ตารางแสดงจังหวัดที่มี ดัชนีสูงวัยมากที่สุด 10 อันดับแรก	12
ตารางที่ 1.6	ตารางแสดงจังหวัดที่มี ดัชนีสูงวัยน้อยที่สุด 10 อันดับแรก	13
ตารางที่ 1.7	อายุคาดเฉลี่ยของประชากรไทย	14
ตารางที่ 1.8	จำนวนประชากรสูงอายุ แบ่งตามเพศ (ประชากรคาดประมาณ ณ กลาง พ.ศ. 2561)	15
ตารางที่ 4.1	ตารางแสดงองค์ประกอบคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุ จำแนกตามระดับคุณภาพชีวิต	85
ตารางที่ 10.1	ตารางแสดงการทำงานของผู้สูงอายุ จำแนกตามภาค ใน พ.ศ. 2560	178
ตารางที่ 10.2	ตารางแสดงอาชีพของผู้สูงอายุ จำแนกตามกลุ่มอาชีพ ใน พ.ศ. 2560	179

บทที่ 1

สถานการณ์ของจำนวนผู้สูงอายุ ทั้งในระดับระดับโลกและระดับประเทศ

บทนำ

ใน พ.ศ. 2559 ประชากรในโลกเรามีประมาณ 7,433 ล้านคน และในจำนวนนี้มีประชากรที่มีอายุ 60 ปีขึ้นไปประมาณ 929 ล้านคน หรือคิดเป็นร้อยละ 12.5 ของประชากรทั้งโลก จะเห็นได้ว่าขณะที่ประชากรโลกมีแนวโน้มสูงขึ้นเรื่อย ๆ แต่ประชากรสูงอายุโดยเฉพาะในกลุ่มประเทศกำลังพัฒนามีแนวโน้มจะเพิ่มขึ้นในทุก ๆ ปี ประเทศในแถบเอเชียหลายประเทศก้าวเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุ¹ แล้ว (มูลนิธิพัฒนางานผู้สูงอายุ, 2558) และอีกหลายประเทศกำลังก้าวเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุ ใน พ.ศ. 2559 อาเซียนมีประชากรรวมกัน 639 ล้านคน โดยมีประชากรอายุ 60 ปีขึ้นไป จำนวน 61 ล้านคน หรือคิดเป็นร้อยละ 9.6 ของประชากรทั้งหมด ในปีนี้เอง มี 3 ประเทศที่เข้าสู่การเป็นสังคมผู้สูงอายุแล้ว คือ สิงคโปร์ ไทย และเวียดนาม และใน พ.ศ. 2559 จำนวนประชากรไทยมีประมาณ 65.9 ล้านคน มีจำนวนประชากรสูงอายุ (60 ปีขึ้นไป) จำนวนประมาณ 11 ล้านคน หรือคิดเป็นร้อยละ 16.5 ของประชากรทั้งหมด นอกจากนี้มีการคาดการณ์ว่าใน พ.ศ. 2564 ประเทศไทยจะเข้าสู่ “สังคมสูงอายุอย่างสมบูรณ์” เมื่อประชากรอายุ 60 ปีขึ้นไปมีสัดส่วนสูงถึงร้อยละ 20 ของประชากรทั้งหมด และใน พ.ศ. 2574 ประเทศไทยจะเข้าสู่ “สังคมสูงอายุระดับสุดยอด” เมื่อประชากรอายุ 60 ปีขึ้นไปมีสัดส่วนสูงถึงร้อยละ 28 ของประชากรทั้งหมด (มูลนิธิสถาบันวิจัยและพัฒนาผู้สูงอายุไทย, 2559) ดังนั้นจึงอาจสรุปได้ว่าการสูงวัยของประชากรเป็นดัชนีบ่งชี้ความเจริญก้าวหน้าทางการแพทย์และการสาธารณสุข

¹ สังคมผู้สูงอายุ คือ สังคมที่มีประชากรอายุ 60 ปีขึ้นไป ที่อยู่จริงในพื้นที่ต่อประชากรทุกช่วงอายุในพื้นที่เดียวกัน ในอัตราเท่ากับหรือมากกว่าร้อยละ 10 ขึ้นไป หรือมีประชากรอายุ 65 ปีขึ้นไป ที่อยู่จริงในพื้นที่ต่อประชากรทุกช่วงอายุในพื้นที่เดียวกัน ในอัตราเท่ากับหรือมากกว่าร้อยละ 7 ขึ้นไป

สำหรับประเทศไทยนั้น ปัจจุบันอัตราเพิ่มประชากรสูงเพียงประมาณร้อยละ 0.5 ต่อปีเท่านั้น เทียบกับอัตราเพิ่มที่สูงกว่าร้อยละ 3 เมื่อ 40 ปีก่อน อย่างไรก็ตาม ในช่วงเวลานี้แม้ขนาดประชากรจะค่อนข้างคงตัว แต่โครงสร้างอายุของประชากรได้เปลี่ยนไปอย่างมาก การที่ประเทศไทยได้กลายเป็นสังคมสูงอายุนั้นเป็นผลจากการที่อัตราเกิดลดลงอย่างมาก และชีวิตของคนไทยที่ยืนยาวขึ้น สังคมไทยได้รับรู้และตระหนักถึงสถานการณ์การสูงวัยของประชากรพอสมควรแล้ว แต่สิ่งที่สังคมยังไม่ตระหนักชัดและยังได้รับข้อมูลไม่มากนักคือ ภาพสังคมสูงอายุไทยในอนาคตนับจากนี้เป็นต้นไป โครงสร้างอายุของประชากรไทยจะสูงวัยขึ้นอย่างรวดเร็วมาก คลื่นประชากรรุ่นที่เกิดในช่วง พ.ศ. 2506-2526 หรือที่เรียกว่า “ประชากรรุ่นเกิดล้าน” ซึ่งมีอายุ 30 ถึง 50 ปี ใน พ.ศ. 2556 กำลังเคลื่อนตัวกลายเป็นประชากรสูงอายุกลุ่มใหญ่ ทำให้ประเทศไทยกลายเป็น “สังคมสูงอายุอย่างสมบูรณ์” ซึ่งมีการประมาณการณ์ว่าประมาณ พ.ศ. 2564 จะเป็นครั้งแรกในประวัติศาสตร์ที่ประเทศไทยจะมีผู้สูงอายุมากกว่าเด็ก และประชากรสูงอายุจะมีสัดส่วนประมาณ 1 ใน 5 ของประชากรทั้งหมด ทั้งนี้สังคมสูงอายุได้ถูกแบ่งออกเป็น 3 กลุ่ม ดังนี้ (มูลนิธิสถาบันวิจัยและพัฒนาผู้สูงอายุไทย, 2559)

❖ “สังคมสูงอายุ” (Aged society) หมายถึง สังคมที่มีประชากรอายุ 60 ปีขึ้นไป มากกว่าร้อยละ 10 ของประชากรทั้งหมด (หรือประชากรอายุ 65 ปีขึ้นไป มากกว่าร้อยละ 7)

❖ “สังคมสูงอายุอย่างสมบูรณ์” (Complete-aged society) หมายถึง สังคมที่มีประชากรอายุ 60 ปีขึ้นไป มากกว่าร้อยละ 20 ของประชากรทั้งหมด (หรือประชากรอายุ 65 ปีขึ้นไป มากกว่าร้อยละ 14)

❖ “สังคมสูงอายุระดับสุดยอด” (Super-aged society) หมายถึง สังคมที่มีประชากรอายุ 60 ปีขึ้นไป มากกว่าร้อยละ 28 ของประชากรทั้งหมด (หรือประชากรอายุ 65 ปีขึ้นไป มากกว่าร้อยละ 20)

1.ขนาดประชากรและโครงสร้างของผู้สูงอายุในระดับโลก

ปัจจุบันจำนวนประชากรผู้สูงอายุทั่วโลก (อายุตั้งแต่ 60 ปีขึ้นไป) เพิ่มขึ้นในทุก ๆ ปี ซึ่งสถานการณ์นี้เกิดขึ้นในเกือบทุกประเทศทั่วโลกโดยเฉพาะในประเทศที่กำลังพัฒนา นอกจากนี้แล้ว อัตราการเจริญเพิ่มจำนวนของผู้สูงอายุยังมีมากกว่าอัตราการเพิ่มจำนวนของประชากรวัยอื่น ๆ องค์การสหประชาชาติ (United Nations, 2017) ได้มีการรายงานเกี่ยวกับสถานการณ์จำนวนประชากรผู้สูงอายุไว้ดังนี้

❖ จำนวนประชากรผู้สูงอายุทั่วโลก (อายุตั้งแต่ 80 ปีขึ้นไป) เพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว จำนวนประชากรผู้สูงอายุกลุ่มนี้ถูกประมาณการว่าจะสูงขึ้นประมาณสามเท่า โดยเพิ่มขึ้นจากจำนวน 137 ล้านคน ใน พ.ศ. 2560 เป็น 425 ล้านคน ใน พ.ศ. 2593

❖ ประชากรสูงอายุทั่วโลก 2 ใน 3 อาศัยอยู่ในประเทศที่มีรายได้ต่ำ ประชากรสูงอายุเหล่านี้ มีอัตราการเพิ่มจำนวนประชากรเร็วกว่าจำนวนผู้สูงอายุในประเทศที่มีรายได้สูง องค์การสหประชาชาติประมาณการว่า ใน พ.ศ. 2593 จำนวนผู้สูงอายุ 8 ใน 10 จะเป็นผู้ที่อาศัยอยู่ในประเทศที่มีรายได้ต่ำ

❖ ระหว่าง พ.ศ. 2560 ถึง พ.ศ. 2593 จำนวนประชากรผู้สูงอายุจะเพิ่มขึ้นมากที่สุดในประเทศแถบแอฟริกา รองลงมาคือ ประเทศแถบละตินอเมริกาและแคริบเบียน และประเทศในแถบเอเชียตามลำดับ

❖ จำนวนประชากรผู้สูงอายุทั่วโลกที่อาศัยอยู่เขตเมือง มีจำนวนเพิ่มขึ้นมากกว่าจำนวนประชากรผู้สูงอายุทั่วโลกที่อาศัยอยู่เขตชนบท โดยระหว่าง พ.ศ. 2543 ถึง พ.ศ. 2558 จำนวนประชากรผู้สูงอายุทั่วโลกที่อาศัยอยู่เขตเมืองเพิ่มขึ้น 68% ขณะที่จำนวนประชากรผู้สูงอายุทั่วโลกที่อาศัยอยู่เขตชนบทเพิ่มขึ้นเพียง 25%

ตารางที่ 1.1 ตารางแสดงจำนวนผู้สูงอายุทั่วโลกโดยแบ่งตามการพัฒนาของประเทศ ทวีปและรายได้

	Persons aged 60 years or over (millions)				Percentage change		Distribution of persons aged 60 years or over (percentage)			
	1980	2017	2030	2050	1980-2017	2017-2050	1980	2017	2030	2050
World	382.5	962.3	1406.1	2080.5	151.6	116.2	100.0	100.0	100.0	100.0
Development groups										
More developed regions	168.8	310.0	375.9	427.2	83.7	37.8	44.1	32.2	26.7	20.5
Less developed regions	213.7	652.2	1030.2	1653.2	205.2	153.5	55.9	67.8	73.3	79.5
Other less developed countries	194.0	597.0	941.5	1467.4	207.7	145.8	50.7	62.0	67.0	70.5
Least developed countries	19.7	55.2	88.7	185.9	180.6	236.5	5.1	5.7	6.3	8.9
Regions										
Africa	24.3	68.7	107.1	225.8	182.5	228.5	6.4	7.1	7.6	10.9
Asia	180.4	549.2	847.5	1273.2	204.4	131.8	47.2	57.1	60.3	61.2
Europe	111.2	183.0	218.8	247.2	64.5	35.1	29.1	19.0	15.6	11.9
Latin America and the Caribbean	23.7	76.0	119.5	198.2	220.3	160.7	6.2	7.9	8.5	9.5
Northern America	40.1	78.4	103.6	122.8	95.6	56.7	10.5	8.1	7.4	5.9
Oceania	2.7	6.9	9.6	13.3	158.6	92.6	0.7	0.7	0.7	0.6
Income groups										
High-income countries	141.1	281.7	359.0	423.1	99.7	50.2	36.9	29.3	25.5	20.3
Upper-middle-income countries	136.2	386.9	593.1	844.1	184.1	118.1	35.6	40.2	42.2	40.6
Lower-middle-income countries	92.8	258.4	399.7	698.7	178.4	170.4	24.3	26.9	28.4	33.6
Low-income countries	12.3	34.8	53.5	113.7	182.8	227.0	3.2	3.6	3.8	5.5

ที่มา: United Nations (2017)

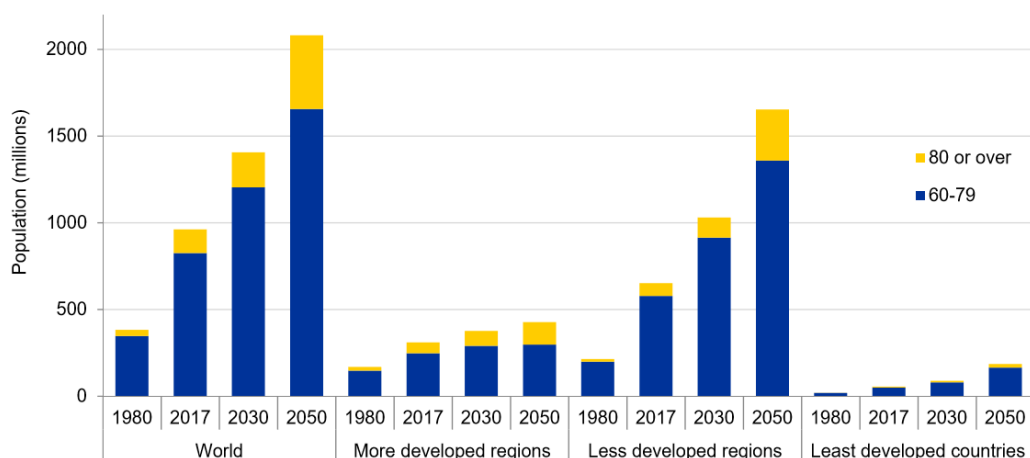

จากตารางที่ 1.1 จำนวนประชากรผู้สูงอายุในกลุ่มประเทศที่กำลังพัฒนา (less developed regions) มีการเพิ่มของประชากรผู้สูงอายุจากร้อยละ 55.9 ใน ค.ศ. 1980 เป็น ร้อยละ 67.8 ใน ค.ศ. 2017 จะเห็นได้ว่า จำนวนประชากรกลุ่มนี้เพิ่มเป็น ร้อยละ 11.9 ภายในระยะเวลา 37 ปี ขณะที่จำนวนประชากรผู้สูงอายุในกลุ่มประเทศที่พัฒนาแล้ว (more developed regions) มีการเพิ่มของประชากรผู้สูงอายุจากร้อยละ 44.1 ใน ค.ศ. 1980 เป็น ร้อยละ 32.2 ใน ค.ศ. 2017 จำนวนประชากรกลุ่มนี้ลดลงเป็นร้อยละ 11.9 ภายในระยะเวลา 37 ปี นอกจากนี้แล้ว องค์การสหประชาชาติมีการคาดการณ์ว่า ใน ค.ศ. 2030 ถึง ค.ศ. 2050 ประชากรผู้สูงอายุในกลุ่มประเทศที่กำลังพัฒนาจะเพิ่มจากร้อยละ 73.3 เป็น ร้อยละ 79.5 ในขณะที่จำนวนประชากรผู้สูงอายุในกลุ่มประเทศที่พัฒนาแล้วมีแนวโน้มการลดลงของประชากรผู้สูงอายุกลุ่มนี้จากร้อยละ 26.7 เป็น ร้อยละ 20.5 สิ่งนี้แสดงให้เห็นว่าผู้สูงอายุในประเทศที่กำลังพัฒนามีอายุยืนยาวขึ้นเนื่องจากการรักษาพยาบาลมีประสิทธิภาพมากขึ้น การพัฒนาทางด้านการแพทย์ รวมถึงการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ ส่วนผู้สูงอายุในประเทศที่พัฒนาแล้วมีแนวโน้มลดลงเนื่องจากประเทศเหล่านี้มีมาตรฐานชีวิตค่อนข้างสูง รายได้สูง อัตราการแต่งงานลดน้อยลง คนเป็นโสดมากขึ้น สิ่งเหล่านี้ทำให้แนวโน้มประชากรในประเทศที่พัฒนาแล้วมีแนวโน้มลดลงซึ่งส่งผลให้จำนวนผู้สูงอายุในอนาคตลดลงด้วย

เมื่อพิจารณาเปรียบเทียบการเปลี่ยนแปลงของจำนวนประชากรผู้สูงอายุตามทวีปต่าง ๆ ทั่วโลก พบว่า ใน ค.ศ. 1980-2017 และ ค.ศ. 2017-2050 มีการเปลี่ยนแปลงร้อยละ (Percentage change) ของจำนวนประชากรผู้สูงอายุที่มากที่สุดในประเทศแถบละตินอเมริกาและแคริบเบียน รองลงมาคือ ประเทศแถบเอเชีย และประเทศแถบแอฟริกา ตามลำดับ องค์การสหประชาชาติมีการคาดการณ์ว่า ใน ค.ศ. 2017 ถึง ค.ศ. 2050 จะมีการเปลี่ยนแปลงของจำนวนประชากรผู้สูงอายุที่มากที่สุดในประเทศแถบแอฟริกา รองลงมาคือ ประเทศแถบละตินอเมริกาและแคริบเบียน และประเทศแถบเอเชีย ตามลำดับ

เมื่อพิจารณาเปรียบเทียบการเปลี่ยนแปลงของจำนวนประชากรผู้สูงอายุตามรายได้ของประเทศต่าง ๆ พบว่า ประเทศที่มีรายได้สูงมีการเปลี่ยนแปลงของจำนวนประชากรผู้สูงอายุลดลง ในขณะที่ประเทศที่มีรายได้ต่ำการเปลี่ยนแปลงของจำนวนประชากรผู้สูงอายุสูงขึ้น

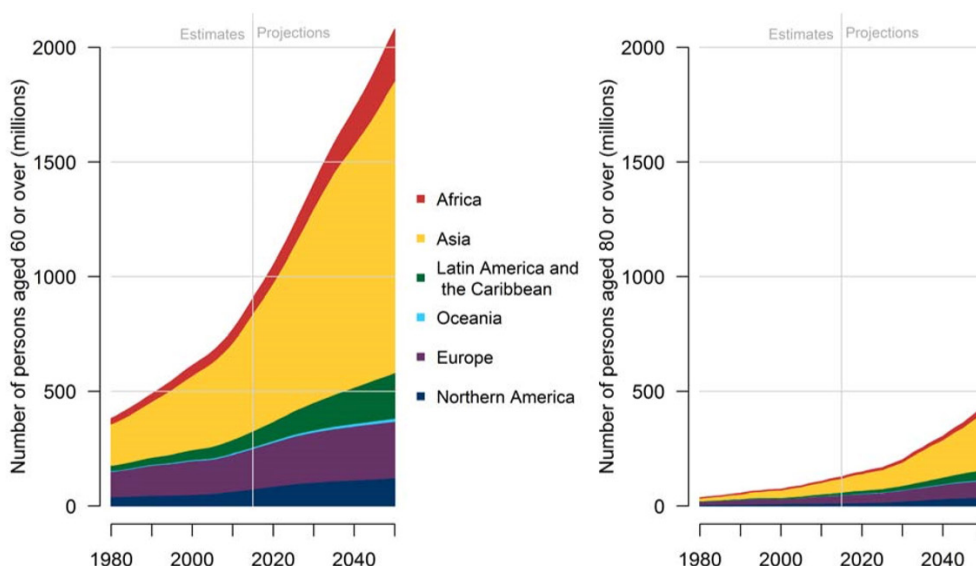
ดังตารางที่ 1.1 จะเห็นได้ว่าจำนวนประชากรผู้สูงอายุในกลุ่มประเทศที่พัฒนาแล้วมีอัตราการลดลงเนื่องจากมีอัตราการเกิดต่ำและเข้าไปสู่สังคมผู้สูงอายุอย่างยาวนาน ในขณะที่จำนวนประชากรผู้สูงอายุในกลุ่มประเทศที่กำลังพัฒนาแล้วมีอัตราเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว ๆ เนื่องจากอัตราการเกิดสูงมาก่อนในอดีตจึงส่งผลให้มีอัตราการสูงวัยเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง ทั้งนี้สืบเนื่องจากการบริการทางการแพทย์และการสาธารณสุขที่ดีขึ้นทันสมัยขึ้นจึงทำให้ประชากรมีชีวิตที่ยืนยาวขึ้น

รูปภาพที่ 1.1 กราฟเปรียบเทียบจำนวนประชากรผู้สูงอายุกลุ่มอายุ 60-79 ปี และ 80 ปีขึ้นไป ในปี ค.ศ. 1980 2017 2030 และ 2050

ที่มา: United Nations (2017)

จากรูปภาพที่ 1.1 ภาพรวมของจำนวนประชากรผู้สูงอายุทั่วโลกมีแนวโน้มสูงขึ้นเรื่อย ๆ อัตราการเพิ่มขึ้นของจำนวนประชากรผู้สูงอายุภายในประเทศที่พัฒนาแล้วเริ่มมีแนวโน้มที่คงที่ ขณะที่อัตราการเพิ่มขึ้นของจำนวนประชากรผู้สูงอายุภายในประเทศที่กำลังพัฒนามีแนวโน้มเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง สิ่งนี้แสดงถึงผลสะท้อนของอัตราการเกิดในยุค baby boom และการเข้าถึงบริการทางการแพทย์ของประชากรในประเทศที่กำลังพัฒนา

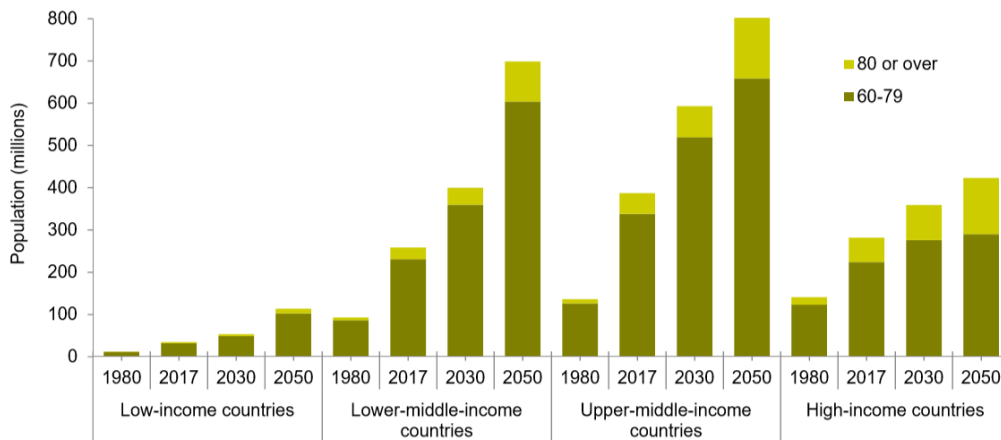

รูปภาพที่ 1.2 กราฟเปรียบเทียบจำนวนประชากรผู้สูงอายุกลุ่มอายุ 60-79 ปี และ 80 ปีขึ้นไป แยกตามทวีปต่าง ๆ ในโลก

ที่มา: United Nations (2017)

จากรูปภาพที่ 1.2 จะเห็นว่าอัตราการเพิ่มขึ้นของจำนวนประชากรผู้สูงอายุประเทศในทวีปอเมริกาเหนือ ยุโรป และโอเชียเนีย มีแนวโน้มคงที่ ขณะที่อัตราการเพิ่มขึ้นของจำนวนประชากรผู้สูงอายุประเทศในทวีปละตินอเมริกาและแคริบเบียน เอเชีย และแอฟริกา มีแนวโน้มที่เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง ทั้งนี้การที่ประเทศที่พัฒนาแล้วมีแนวโน้มคงที่ของจำนวนผู้สูงอายุอาจเนื่องมาจากความสามารถในการควบคุมอัตราการเกิด และความสามารถในการลดอัตราการตายได้ในช่วงหลังสงครามโลกครั้งที่ 2

รูปภาพที่ 1.3 กราฟเปรียบเทียบจำนวนประชากรผู้สูงอายุกลุ่มอายุ 60-79 ปี และ 80 ปีขึ้นไป แยกตามรายได้ของประเทศต่าง ๆ ในโลก
ที่มา: United Nations (2017)

จากรูปภาพที่ 1.3 เมื่อมีการจัดกลุ่มประเทศตามรายได้ของประเทศพบว่า กลุ่มประเทศที่มีรายได้ระดับกลาง มีการเพิ่มขึ้นของจำนวนประชากรผู้สูงอายุอย่างก้าวกระโดดและต่อเนื่อง ขณะที่กลุ่มประเทศที่มีรายได้สูงนั้น มีแนวโน้มของจำนวนประชากรผู้สูงอายุเพิ่มขึ้นเพียงเล็กน้อย

2. ขนาดประชากรและโครงสร้างของผู้สูงอายุในระดับประเทศ

สำหรับประเทศไทยนั้น ประชากรไทยมีประมาณ 60 ล้านคนใน พ.ศ. 2540 และได้เพิ่มจนมีจำนวนประมาณ 66 ล้านคนใน พ.ศ. 2550 ในระยะ 10 ปี จากช่วงเวลาดังกล่าว จำนวนประชากรไทยเพิ่มขึ้นประมาณ 6 ล้านคน แต่ 10 ปีที่ผ่านมาล่าสุดนับจาก พ.ศ. 2550 ถึง พ.ศ. 2560 พบว่าจำนวนประชากรไทยเพิ่มขึ้นเพียง 3 ล้านคน นั่นคือ ใน พ.ศ. 2560 มีจำนวนประชากรไทยประมาณ 69.6 ล้านคน และข้อมูลล่าสุดนั้น ใน พ.ศ. 2561 มีจำนวนประชากรไทยประมาณ 69.9 ล้านคน (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ สำนักงานกฤษฎีกา, 2561) ดังตารางที่ 1.2

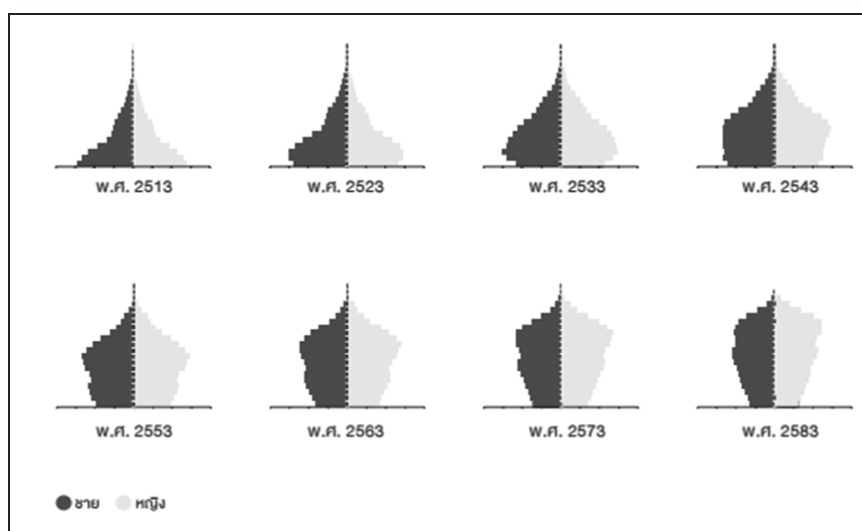

ตารางที่ 1.2 จำนวนประชากรและการคาดประมาณประชากรไทย พ.ศ. 2540-2563

ปีสำมะโน	พ.ศ. 2540	พ.ศ. 2550	พ.ศ. 2560	พ.ศ. 2561	พ.ศ. 2562	พ.ศ. 2563
จำนวนประชากร (ล้าน)	60	66	69.6	69.9	70.2	70.5

ที่มา: สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ สำนักนายกรัฐมนตรื (2561)

จากข้อมูลตามตารางที่ 1.2 จะเห็นได้ว่า จำนวนประชากรไทยมีแนวโน้มลดลง และมีแนวโน้มจะลดต่ำลงไปอีก ในช่วงเวลา 30 ปีนับจากนี้ โครงสร้างอายุของประชากรได้เปลี่ยนแปลงไปอย่างมาก จากที่เคยเป็นประชากรเยาว์วัยในอดีตได้กลายเป็นประชากรสูงอายุในปัจจุบัน และกำลังจะสูงวัยยิ่งขึ้นอย่างรวดเร็วในอนาคต ในระยะเวลา 30 ปีที่ผ่านมา โครงสร้างอายุของประชากรไทยได้เปลี่ยนแปลงไปอย่างมาก ประชากรไทยกำลังสูงวัยขึ้นอย่างรวดเร็วมีสาเหตุมาจากอัตราเกิดที่ลดลง และอายุของคนไทยที่ยืนยาวขึ้น พีระมิตประชากร ณ เวลาต่าง ๆ แสดงให้เห็นการสูงวัยของประชากรไทยได้อย่างชัดเจน พีระมิตประชากร เป็นแผนภาพที่แสดงโครงสร้างอายุและเพศของประชากรชายและหญิงในแต่ละช่วงวัยต่าง ๆ ด้วยกราฟแท่งที่วางตามแนวนอน กราฟแต่ละแท่งจะแสดงกลุ่มอายุ และวางเรียงกันจากกลุ่มอายุน้อยที่สุดอยู่ล่างสุดและกลุ่มอายุที่สูงขึ้นไปจนถึงกลุ่มอายุสุดท้าย กราฟแท่งแสดงอายุของประชากรชายจะอยู่ทางซ้าย และประชากรหญิงอยู่ทางขวา โครงสร้างอายุของประชากรไทยในอดีตมีรูปลักษณะเหมือนกับประชากรที่มีอัตราเกิดและตายสูง คือมีฐานพีระมิตกว้าง และยอดแหลม สัดส่วนและจำนวนประชากรวัยเด็กจะมีมากกว่าประชากรวัยสูงอายุตลอดมา ดังรูปภาพที่ 1.4

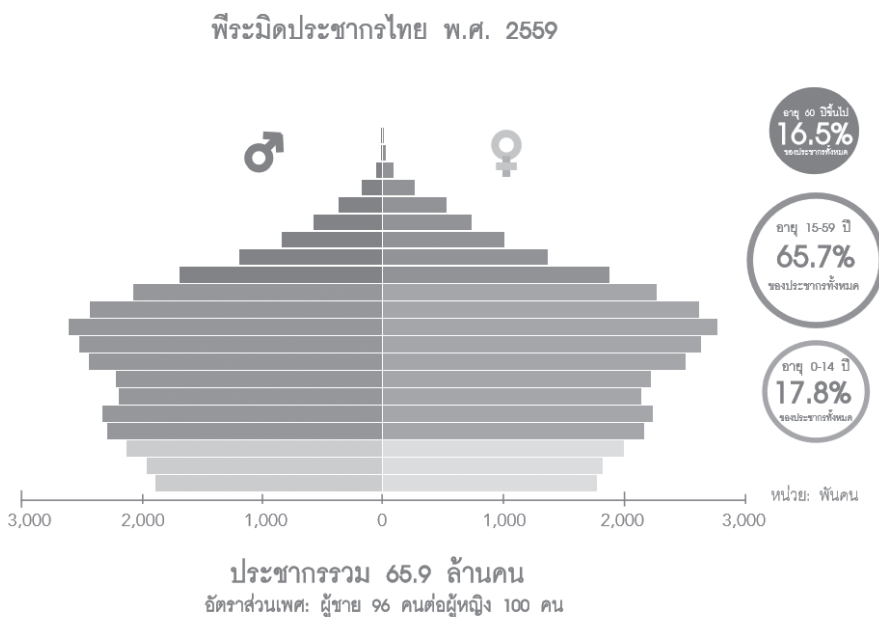
รูปภาพที่ 1.4 พีระมิตประชากรไทยเปลี่ยนรูปไป

ที่มา: สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (2556)

เมื่อเปรียบเทียบพีระมิดประชากรไทยในช่วงห้าสิบปีที่ผ่านมา ตั้งแต่ พ.ศ. 2513 2523 2533 2543 2553 และต่อไปในอนาคตใน พ.ศ. 2563 2573 และ 2583 จะเห็นได้ชัดว่า พีระมิดของประชากรไทยมีการเปลี่ยนรูปไปจากในอดีตเมื่อ 40-50 ปีก่อน ที่พีระมิดมีฐานกว้าง สัดส่วนของประชากรวัยเด็ก (อายุต่ำกว่า 15 ปี) ใน พ.ศ. 2513 คิดเป็นร้อยละ 45 ของประชากรทั้งหมด อันเนื่องมาจากในช่วงเวลานั้นประเทศไทยยังมีการเกิดสูง และการตายที่สูง ทำให้ยอดของพีระมิดมีลักษณะแคบ สัดส่วนของประชากรสูงอายุ (อายุ 60 ปีขึ้นไป) มีเพียงร้อยละ 5 เท่านั้น จนใน พ.ศ. 2533 ฐานพีระมิดเริ่มแคบลง เพราะอัตราเกิดได้ลดต่ำลง ส่วนบนของพีระมิดเริ่มป้านขึ้นเพราะชีวิตคนไทยยืนยาวขึ้น มาถึงใน พ.ศ. 2543 และ พ.ศ. 2553 ที่ฐานของพีระมิดแคบลงไปอีก ใน พ.ศ. 2553 สัดส่วนประชากรวัยเด็กลดลงเหลือร้อยละ 19 ในขณะที่สัดส่วนของประชากรสูงอายุเพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ 13 ในอนาคตฐานของพีระมิดจะยิ่งแคบเข้าและส่วนยอดจะกว้างมากขึ้น จนในที่สุด พ.ศ. 2583 สัดส่วนของประชากรวัยเด็กจะลดลงเหลือเพียงร้อยละ 13 และสัดส่วนของประชากรสูงอายุเพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ 32 อันเป็นผลมาจากอัตราการเกิดของประเทศไทยที่มีแนวโน้มว่าจะลดต่ำลงไปอีกในขณะที่อายุคาดเฉลี่ยของคนไทยจะยืนยาวขึ้น

ปัจจุบันโครงสร้างอายุของประชากรไทยมีรูปลักษณะเหมือนกับประชากรที่มีอัตราเกิดต่ำ และอัตราการตายต่ำ คือมีฐานพีระมิดแคบ และมีลักษณะป่องตรงกลาง ดังรูปภาพที่ 1.5

รูปภาพที่ 1.5 พีระมิดประชากรไทย พ.ศ. 2559

ที่มา: มูลนิธิสถาบันวิจัยและพัฒนาผู้สูงอายุไทย (2559)

จากรูปภาพที่ 1.5 แสดงให้เห็นว่า วัยแรงงานมีมากกว่าวัยพึ่งพิงที่รวมผู้สูงอายุและเด็ก ซึ่งประชากรวัยแรงงาน (อายุ 15-59 ปี) มีร้อยละ 65.7 ของประชากรทั้งหมด ขณะที่กลุ่มประชากรวัยพึ่งพิงคือ ประชากรสูงอายุและประชากรวัยเด็กมีร้อยละ 16.5 และ 17.8 ของประชากรทั้งหมด ตามลำดับ ข้อมูลนี้แสดงให้เห็นว่าใน พ.ศ. 2559 ประเทศไทยยังคงมีจำนวนประชากรวัยแรงงานมากกว่าวัยพึ่งพิง สภาพพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติประมาณการณ์ว่า ประชากรวัยแรงงานจะมีแนวโน้มลดลงจาก ร้อยละ 65 ใน พ.ศ. 2563 เป็นร้อยละ 56 ใน พ.ศ. 2583 (กรุงเทพมหานคร, 2563)

ตารางที่ 1.3 จำนวน และอัตราส่วนร้อยละของประชากรวัยเด็ก วัยแรงงาน และวัยสูงอายุ พ.ศ. 2513 2533 2553 2573 และ 2583

หน่วย: ล้านคน

ประชากร	พ.ศ. 2513	พ.ศ. 2533	พ.ศ. 2553	พ.ศ. 2573	พ.ศ. 2583
วัยเด็ก (ต่ำกว่า 15 ปี)	15.5	15.8	12.7	9.8	8.2
วัยทำงาน (15-59 ปี)	17.2	34.7	44.8	38.8	35.2
วัยสูงอายุ (60 ปีขึ้นไป)	1.7	4.0	8.5	17.6	20.5
ทุกกลุ่มอายุ	34.4	54.5	66.0	66.2	63.9

ที่มา: สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (2556)

จากตารางที่ 1.3 แสดงให้เห็นว่า ขณะที่แนวโน้มของจำนวนผู้สูงอายุสูงขึ้นใน พ.ศ. 2573 และ พ.ศ. 2583 ประชากรวัยแรงงานและวัยเด็กมีแนวโน้มลดลง ประเด็นนี้เป็นประเด็นที่รัฐบาลอาจต้องเตรียมความพร้อมในการรับมือกับปัญหาแรงงานที่อาจเกิดขึ้นในอนาคต เช่น อาจมีการเพิ่มแรงงานเครื่องจักรมากกว่าแรงงานคน เพื่อลดการพึ่งพิงแรงงานข้ามชาติที่อาจนำมาซึ่งปัญหาต่าง ๆ เช่น โรคติดต่อหรืออาชญากรรม แต่อย่างไรก็ตามหากภาครัฐขยายระยะเวลาการเกษียณของข้าราชการที่อายุ 60 ปีขึ้นไป ก็จะเป็นการแก้ปัญหาอีกแนวทางหนึ่งเพราะเป็นการขยายวัยแรงงานให้มากขึ้นและเพื่อลดการพึ่งพิงออกไป

ระดับการสูงอายุของประชากร สามารถวัดด้วย “ดัชนีการสูงวัย” (Index of Ageing) เป็นสิ่งหนึ่งที่บอกการพึ่งพิงของประชากรในประเทศ โดยเป็นอัตราส่วนระหว่างประชากรอายุ 60 ปีขึ้นไป ต่อประชากรอายุต่ำกว่า 15 ปี คูณด้วย 100 ซึ่งแสดงให้เห็นว่ามีผู้สูงอายุกี่คนต่อเด็ก 100 คน ตั้งแต่ พ.ศ. 2513-2583 ดัชนีการสูงวัยมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นตลอดเวลา ใน พ.ศ. 2513 มีผู้สูงอายุเพียง 11 คน ต่อเด็ก 100 คน หลังจากนั้น พ.ศ. 2553 ดัชนีการสูงวัยเพิ่มสูงเป็น 67 คน และมีแนวโน้มสูงไปเรื่อย ๆ ดังรูปภาพที่ 1.6